

శిక్ష ఎప్పుడు?

—ఎం. వి. కమలాకరిరావు

శ్రీమంతుని తనలో ఆ ఉప్పమ్ము కునే బ్రతుకు నీ కెందురుతాతా? నాలా నువ్వుకూడా వోయిగా బ్రత కడం నేర్చుకో, అప్పుడే ఈ లోకం నిన్ను గౌరవిస్తుంది... అన్నాడు గజదొంగ రంగడు.

దొంగ నీకులు పర్జిస్తున్నాడంటే ఆశ్చర్యం ఏమీలేదు.

రంగడా... నువ్వెన్ని చెప్ప ఆ పాడుబ్రతుకు నేను బతకలేను... అన్నాడు తాత.

తాతా... ఇది పాడు బ్రతుకు అన్నవాళ్ళందరూ నా వెనకాల నన్ను మెచ్చుంటారు, ఎప్పుడూ తలుచుకుంటారు... నీదో? పాపం ఉప్పమ్ముకొనే తాత అనిజాలి తల్పయినా... కనికరించరు.

నన్ను మెచ్చుకోక పోయినా పర్యా లేదు... నీతి నిజాయితీగా బ్రతికేమని పినని తెలుసుకుంటారు... అంతేచాలు కానీ దొంగతనం మాత్రం నేనుచచ్చినా చెయ్యమ... అన్నాడు దృఢంగా

నీ మంచితోరే వాణ్ణిగనకచెప్పున్నా ఇక నీ ఇష్టం... అన్నాడు సిగరెట్టు తెలిగిస్తూ,

అంతో ఇంతో చదువుకుని చోర విద్యతో ప్రవేశించినవాడు కాబట్టి యాసగా మాట్లాడటం అతని రాదు. తాత అంటేనేచాలు. తాతమనస్సు లో కోటి వీణలు మ్రోగుతాయి.

తాతకి దగ్గర వాగు లోబోవటం, రంగడిలో స్నేహానికీ దాగిపోయింది.

మనిషికి జీవనమే స్రస్థానమయితే, ముప్పైతుకునయినా బిచ్చంపై ఉప్పమ్ముకునయినా బిచ్చంపై కానీ దొంగగా బతికన దానికంటే ఈ బ్రతుకుకే ఎక్కువ విలువ... మనిషిగా బ్రతికేవాడు నలుగురిలో చలెత్తుకు తిరగ్గలడు దొంగవాడు ఆఖరికి ప్రపంచంలో తలెత్తుకు తిరగాలన్నా... తిరగలేడు నాయనా... అంటే తేడా...

పో తాతా...! నీదో వేదాంతం డబ్బులేనివాడిని ఎవరూ గౌరవించరని నీకుమాత్రం తెలియదా?

నువ్వెన్ని చెప్పినాయనా... నేను నీలా జీవించలేను... నువ్వుకూడా అంతే... అన్నాడు తాత కుక్కిమంచు తో పడుకుంటూ.

రంగడిమనస్సు వికలమయింది.

ఏం, నేనూ తాతలాగా తిరగలేనా ప్రపంచం నన్ను గౌరవించటం లేదా? ఆ మాటలకి సమాధానాలు దొరుకుట చాలా దుష్టంగా వుంది.

ముగిలినం ఆ తాతని కబళించటానికి సిద్ధంగా ఉన్నా. జీవితంకోసం ఎందుకు తాపత్రయ పడుతున్నాడు?

సారాదుకాణం ముందునుంచి పోతున్నాడు-రంగడు.

తాతకి అలవాటులేమీ సారాతాగటం కూడా రంగడికి ఎదోతప్పిదలా లోచింది.

ఏరా... రంగా? ప్రశ్నించాడు మీసాల నర్సయ్య. లేదు... మావా ఇవాళ తాగాలని లేదు... అన్నాడు రంగడు గుడిసె తలుపు తెరుచుకుని, కుక్కిమంచం బయటికితెచ్చి. వేసుకున్నాడు అన్నంకూడా నయించటం లేదు, ఎల తిరిగిపోయింది. మనస్సుచై నవ్యవంభంగా పనిచేస్తోంది నలతిరిగి పోతుంది... తాతమనస్సులోని భావం రంగడిని మరీ క్రుంగివేస్తోంది.

ఇవాళ చెయ్యాలిన్న దొంగతనం జ్ఞాపకం వచ్చింది. తేవతోయాడు. తాత అంటెన్నమాటలు చెప్పిలో మ్రోగుతున్నాయి తేవలేకపోయాడు రెడ్డిగారి ట్లో కొట్టేసిన వెయ్యి రూపాయలున్నాయ అపి చాలు రెండు నెలలు గడవమాలికి?

మనస్సుని స్వాధీనపరచుకోలే సతమగమయి పోతున్నాడు, ఇంకపరకు తను జైలుకోడలమధ్య నలగలేదు. తన చాటును చూసినవాడెల్లా డబ్బును కురిపించడమే కారణం

పోలీసుల దగ్గర తన ఫొటో శేషం గా మిగిలినా పట్టుకోలేక పోతున్నాడు రంగడికి తన బ్రతుకుమీద అసహ్యం వేసింది,

పోనీ ఇకనుంచి ఏదయినా ఒకమంచిపని చేయగలిగితే అంతేచాలనుకున్నాడు ఏం చెయ్యడమా అని ఆలోచించి చివరికి ఓ సర్కయారికి మాత్రం రాగలిగాడు. తను తాత కల్పి ఉంటేసరి మంచివాడి సాంగత్యంలో చెడ్డవాడుకూడా మల్లెప్పువులూ మారతాడని చెప్పే వికల్పం మాట్లాడు, జ్ఞాపకం పచ్చారు. రంగడి కళ్ళుచెమ్మగిల్లాయి.

రేపటినుంచి దొంగతనం చెయ్యకూడ దనుకున్నాడు. ప్రతిజ్ఞలోని (తరువాయి 15వ పుటలో)

శిక్ష ఎప్పుడు

(4వ పుట నుండి)

అవేశం రంగడిని నిగ్గర పుచ్చింది దొంగకూడా మంచి వాడుగా బ్రతుకు తాడని తెలుసుకున్న చంగ్రుడు, మర్రి చెట్టునుంచి ఇయటనువచ్చి రంగడికి మరింత చల్లదనం కల్పించాడు.

రంగడి ఇంటి ప్రక్కనే ఉన్న మర్రి చెట్టు కొమ్మలను డి సూర్యుడి కిరణాలు అతనికి బెస్ట్ విషెస్ పంపిస్తూ నిగ్గర లేపాయి

రంగడు లేచి ముఖం కడుక్కొని చాయ్ కూడా త్రాగకుంటూ తాత ఇంటి వైపు వరిగెత్తాడు.

తాత ఇంటిచుట్టూ జనం ఇంత ప్రోద్దున్నే ఎందుకు మూగారో రంగడికి అర్థంకాలేదు. పరుగున వెళ్ళి గుఱువును ప్రక్కకు తోసుకుంటూ, లోపలికి దూరి నిశ్శబ్ద స్వయంగా దృశ్యం చూసి.

ఎదురుగా తాతశవం సర్మలంగా నవ్వుతోంది. రంగడు గుండె పగిలి పోయేటట్లు ఎడ్చాడు రాత్రంతా రక్తం వాంతులతో తాతచాలా బాధ పడ్డాడని తెల్సి రంగడు కుమిలి పోయాడు

ఎవరూ అట్లా తాతమీదపడి ఏడవలేదు.

పాపం, పోయాడు... అనిమాత్రం అనగలిగారు అతికష్టమీద గజదొంగ రంగడు. ఎప్పుడూ ఏడవని రంగడు ఈ నాడు గుండె లివిసిపోయేలా ఏడుస్తున్నాడంటే విచిత్రంగా ఉంది లోకానికి...

రంగడు చొక్కాని నోటికడ్డంగా పెట్టుకొని వెళ్ళుకు వెళ్ళిపడుస్తున్నాడు భగవాన్ నాకు సహాయంచెయ్యటానికి కూడా వీలులేకుండా చేశావా...? అని రంగడి మనస్సు మూగగా రోధిస్తోంది.

తనదగ్గనున్న వెయ్యి రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి, రహనసంస్థారాలుచేశాడు. ఎవరికీ ఏమికానితాత జీవితం రంగడి పల్ల ధన్యమయి పోయింది,

చితిలోని ప్రతి అగ్నికణం. రంగడి మనస్సుదహిస్తోంది. రంగడు శ్మశానం లోంచి కదలకుండా దగ్గరో రాతిమీద చతికిల బడ్డాడు.

వెనక భుజంమీద చేతులుపడినా, ఎవరో తెలుకోవాలని ఉబలాటం కూడా లేకపోయింది-రంగడికి నెమ్మదిగా కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంటూ వెనుదిరిగాడు.

మౌనంగా చేతికి బేడిలు వేయించుకున్నాడు.

రంగడి ప్రశాంత హృదయానికి తీవ్రఘాతం తగిలింది.

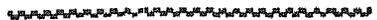
న్యాయం రంగడికి బేడిలు పడటం చూడలేక పోయింది.

రవి అస్తమిస్తున్నాడు.

మానవు డెవరు?

—పార్సంది సరోజ

అన్నాయాతే అదర్భంగా అక్రమాతే ఆచారంగా పదుల దూషణయే

జీవిత ధ్యేయంగా పరులనాశననే నోలక్ష్యంగా దుమ్ముత్యాతే క్రిమశిక్షణగా దుర్భాషణలే కర్తవ్యంగా మెలగుతూ ఈర్ష్యాసూయులు మనసునినిపి సౌజన్యమనే మేకతోలు కప్పకొన్నవాడా మానవుడు? మరి మానవుడెవరు?

ఆశలు తీర్చుకొనే ఆవేశంలో విచక్షణా జ్ఞానానికి స్వస్థి చెప్పి ఆశయాలు త్రోసిపుచ్చి మానవత్వం మరచిపోయి మమకారం మంటగలిపి మమత్వ దోషాన్ని మూటగట్టుకొని తోటి మానవుడనే సర్భావనలేక అతని కే కీడు తలపెట్టేవాడా! మానవుడు? మరి మానవుడెవరు?

కళ్ళలో కపటం హృదయంలో ద్వేషం మనసులో మాలిన్యం కలిగిఉన్నా మాటల్లో మంచితనం చూపుల్లో కారుణ్యం కనబరుస్తూ అమాయక లోకాన్ని ముట్టచెప్పే వాడా మానవుడు? మరి మానవుడెవరు?